

شیوه های نوین تدریس در آموزش علوم پزشکی

شیوه های متعدد و متنوعی برای تدریس اثربخش وجود دارد که اعضای هیئت علمی می توانند با توجه به محتوا و امکانات آموزشی موثرترین روش را برای تدریس و یادگیری دانشجویان بکارگیرند. در این بخش، برای آشنایی اعضای هیئت علمی به برخی از روش های نوین و موثر تدریس از قبیل؛ آموزش مبتنی بر حل مسئله، یادگیری مبتنی بر مورد، ایفای نقش، یادگیری مبتنی بر تیم، آموزش معکوس، یادگیری ترکیبی، آموزش مبتنی بر رایانه و آموزش در گروه های کوچک پرداخته می شود:

آموزش مبتنی بر حل مسئله (learning based- Problem)

تدریس به روش مبتنی بر حل مسئله از شیوه های دانشجو محور است که با شرکت فعال فراگیران در فعالیت های یادگیری، نتایج یادگیری را تحت تاثیر قرار می دهد. در این رویکرد، یادگیری دانشجویان در گروه های کوچک تحت نظارت راهنما صورت می گیرد. آنها در ابتدا یک مسئله از پیش تعیین شده را در مورد کنکاش قرار می دهند. مسئله مطرح شده در جلسات اولیه می بایست حاوی اهداف یا مفاهیمی باشد که به عنوان دستور العمل برای یادگیری و بررسی های فردی و گروهی بکار برده می شود. جلسات بعدی گروه، به دانشجویان این اجازه را می دهد که میزان پیشرفت خود را پیش نموده و اهداف یادگیری مورد نیاز بعدی را تعیین نمایند. نقش راهنما (tutor) به عنوان حمایت کننده فرایند یادگیری و همچنین کمک به دستیابی پیامد های مورد انتظار است.

یادگیری مبتنی بر مورد (Case based- learning)

یادگیری مبتنی بر مورد (بیمار) یکی از روش های یادگیری است که به صورت وسیع در پزشکی استفاده می شود. در این رویکرد به جای اینکه مطالب علمی را به صورت یکجا آموزش داده شود، هر مطلب علمی را بر بالین بیمار و کیس به کیس آموزش داده می شود، این روش به یادگیری و دانش قبلی فراگیران وابسته است.

ایفای نقش (Role Play)

ایفای نقش یک روش یاددهی- یادگیری خلاقانه است که در آن یادگیرندگان بر طبق یک سناریوی شبیه سازی شده و بر اساس هدف های یادگیری از قبل تعیین شده عمل می کنند. در این روش یک یا چند نفر از فراگیران، یک موضوع دارای مسئله را به صورت نمایشی به اجرا در می آورند و سپس همه فراگیران به بحث در باره نمایش اجرا شده می پردازند. ایفای نقش می تواند نوعی تجربه را فراهم آورد که دانشجو را به کشف مشکلات ارتباطات انسانی از جمله احساسات، گرایش، ارزش ها و راهبرد های حل مشکل قادر می سازد. ایفای نقش می تواند یک مدل مفید در ارتباط با الگو ها و فعالیت های اجتماعی باشد.

یادگیری مبتنی بر تیم (Team Based Learning)

یادگیری مبتنی بر تیم نوعی روش آموزشی فعال و دانشجو محور است. هدف از شیوه آموزشی مبتنی بر تیم این است که دانشجویان به جای دریافت محتوا و مفاهیم دوره در قالب سخنرانی، به کاربرد و استفاده از این محتوا و مفاهیم در قالب تیم بپردازند.

روش آموزش یادگیری مبتنی بر تیم، با هدف ارتقای کیفیت یادگیری دانشجویان از طریق افزایش مهارت حل مساله، اطمینان از حضور دانشجویان در کلاس درس با آمادگی قبلی، ایجاد کلاسی پر انرژی و یادگیری فعال ارائه می گردد.

آموزش معکوس (Flipped Learning Method)

یکی از انواع روش های تدریس نوین که در دهه های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است، روش تدریس معکوس می باشد. در این روش تدریس استاد قبل از کلاس درس اسلایدهای آموزشی، فیلم و سایر محتوای درسی که از قبل آماده نموده است را در اختیار دانشجویان قرار می دهد تا آنها قبل از کلاس با محتوای درس جدید آشنا شده و با استفاده از منابع ارائه شده آن را فرا بگیرند. به بیان دیگر یادگیری وارونه تغییر فضای آموزشی از کلاس به فضای یادگیری فردی و ارائه محتوای درسی خارج از کلاس است. این روش تدریس به دانشجویان فرصت درگیری عمیقی با محتوای آموزشی را فراهم می نماید. از مزایای مدل تدریس وارونه می توان به تعامل بیشتر استاد و دانشجو، بازخورد همزمان در کلاس، خود یادگیری دانشجو با توجه به نیاز و فهم عمیق تر درس اشاره نمود.

آموزش مبتنی بر رایانه (Computer-Assisted Learning)

آموزش به کمک رایانه هر نوع فعالیت آموزشی است که از رایانه به عنوان وسیله اولیه برای تدریس محتوا استفاده می شود. زمینه های آموزشی رایانه شامل رایانه به عنوان معلم خصوصی، روش تمرین و تکرار، روش استقرایی، روش بازی، آموزش با مدیریت رایانه و شبیه سازی به کمک رایانه است.

آموزش گروه های کوچک (Small Group Teaching)

آموزش گروه های کوچک نوعی متداولی از آموزش است که در آن، به دلیل کارکردن مستقیم با محتوای درسی، علاوه بر ارتقاء دانش، ارتقاء نگرش نیز صورت می گیرد. افراد شرکت کننده در گروه های کوچک قابلیت بهتری جهت تبادل عقاید و احساسات خود دارند. اغلب اوقات در این گونه جلسات از کمک تجربیات خاص مانند مصاحبه با بیمار یا بحث استفاده می شود.

یادگیری ترکیبی (Blended Learning)

یادگیری ترکیبی برای توصیف ترکیب یادگیری الکترونیکی با روش های کلاس درس سنتی و ایجاد یک روش جدید آموزشی ترکیبی مورد استفاده قرار می گیرد. بنابراین هدف مفهوم یادگیری ترکیبی این است که یادگیری برخط (Online) را با روش سنتی تلفیق نماید.